

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 847/2017
24.01.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић, Споменке Зарић, Божидара Вујичића и Бранислава Босиљковића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа Драгица Бркић, адвокат у, против туженог "ББ" ..., са седиштем у ..., ради исплате зараде, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3392/16 од 23.11.2016. године, у седници одржаној 24.01.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3392/16 од 23.11.2016. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3392/16 од 23.11.2016. године и пресуда Основног суда у Новом Саду П1 1506/2014 од 20.09.2016. године, тако што се:

УСВАЈА тужбени захтев тужиоца АА из ... и **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени "ББ" из ... да му на име мање исплаћене зараде у 2011. години исплати за април износ од 1.303,17 динара са законском затезном каматом почев од 31.05.2011. године до исплате, за мај износ од 5.530,93 динара са законском затезном каматом почев од 30.06.2011. године до исплате, за јун износ од 7.812,42 динара са законском затезном каматом почев од 31.07.2011. године до исплате за јул износ од 4.815,01 динар са законском затезном каматом почев од 31.08.2011.године до исплате, за август износ од 6.616,50 динара са законском затезном каматом почев од 30.09.2011. године до исплате, за септембар 4.835,00 динара, са законском затезном каматом почев од 31.10.2011. године до исплате, за октобар 4.837,47 динара са законском затезном каматом почев од 30.11.2011. године до исплате, за новембар износ од 5.173,55 динара са законском затезном каматом почев од 31.12.2011. године до исплате, за децембар 5.173,55 динара са законском затезном каматом почев од 31.01.2012. године до исплате, и на име мање исплаћене зараде у 2012.години исплати за јануар 6.661,30 динара са законском затезном каматом почев од 28.02.2012. године до исплате, за фебруар износ од 6.339,68 динара са законском затезном каматом почев од 31.03.2012. године до исплате, за март износ од 5.352,88 динара са законском затезном каматом почев од 30.04.2012.

године до исплате, за април 7.313,77 динара са законском затезном каматом почев од 31.05.2012. године до исплате, за мај износ од 6.245,18 динара, са законском затезном каматом почев од 30.06.2012. године до исплате, за јун износ од 7.160,97 динара са законском затезном каматом почев од 31.07.2012. године до исплате, за јул износ од 5.620,53 динара са законском затезном каматом почев од 31.08.2012. године до исплате, за август 5.823,97 динара са законском затезном каматом почев од 30.09.2012. године до исплате, за септембар износ од 5.867,26 динара са законском затезном каматом почев од 31.10.2012. године до исплате, за октобар износ од 7.707,80 динара са законском затезном каматом почев од 30.11.2012. године до исплате, за новембар 6.273,72 динара, са законском затезном каматом почев од 31.12.2012. године до исплате, за децембар износ од 5.764,51 динар са законском затезном каматом почев од 31.01.2013. године до исплате.

У преосталом делу којим је одбијен тужбени захтев, ревизија **СЕ ОДБИЈА** као неоснована.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 115.480,00 динара, у року од 15 дана.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 1506/2014 од 20.09.2016. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу плати разлику зараде за период од априла 2011. године до октобра 2013. године у појединачним месечним износима назначеним изреком пресуде са затезном каматом од доспелости појединачног месечног износа до исплате. Ставом другим изреке обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 2.750,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3392/16 од 23.11.2016. године, одбијена је жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Новом Саду П1 1506/2014 од 20.09.2016. године.

Против правоснажне другостепене пресуде тужилац је изјавио посебну ревизију због уједначавања судске праксе, са образложењем да је у идентичној чињеничној и правној ситуацији правоснажном одлуком Апелационог суда у Нишу Гж1 3454/14 од 22.10.2015. године усвојен тужбени захтев.

Имајући у виду различиту судску праксу у истој правној ситуацији изражен у пресуди Апелационог суда у Нишу Гж1 3454/14 од 22.10.2015. године, коју је ревидент приложио, Врховни касациони суд налази да су у конкретном случају испуњени услови из члана 404. Закона о парничном поступку да се ревизија тужиоца сматра изузетно дозвољеном, па је ради потребе уједначавања судске праксе донео одлуку као у ставу првом изреке.

Одлучујући о ревизији на основу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/2011 и 55/2014), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог по основу уговора о раду од 01.06.2006. године до 15.10.2013. године, када му је престао радни однос на основу решења о отказу уговора о раду бр. ... од 11.10.2013. године. Влада Републике Србије, тужени, репрезентативни синдикати код туженог и репрезентативни синдикати на нивоу Републике Србије су 17.06.2008. године закључили Социјални програм за "ББ". Чланом 9. овог Програма, тужени се обавезао да одмах након преузимања "ББ" изврши једнократно и трајно повећање зараде запослених у висини од 15% у односу на месец који је претходио преузимању, уз обавезу да тако утврђене зараде убудуће усклађује са индексом трошкова живота, уз реалан раст у складу са резултатима пословања и растом бруто друштвеног производа у периоду важења социјалног програма (17.06.2008. до 31.12.2012. године). Према члану 10. наведеног Споразума, тужени се обавезао да се реална вредност зарада запослених које су утврђене чланом 9. не смањује. Преузимање "ББ" извршено је 11.02.2009. године. Тужени је свим запосленима у "ББ", осим менаџерима I и II групе, исплатио једнократни додатак на априлску зараду у висини од 15% вредности основне зараде, утврђене чланом 42. колективног уговора за "ББ" за април месец на основу одлуке од 30.04.2009. године. У даљем периоду тужени је запосленима усклађивао зараду са индексом трошкова живота и реалним растом у складу са резултатима пословања и растом бруто друштвеног производа. У овој парници тужилац потражује разлику између зараде која му је исплаћена и зараде увећане за 15% за тражени период, према члану 9. социјалног програма од 17.06.2008. године. Вештачењем, на које странке нису имале примедбе, утврђена је висина разлике зараде коју тужилац потражује.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да је тужбени захтев тужиоца неоснован, јер Социјални програм нема правно дејство општег акта који се непосредно примењује, пошто се њиме не уређују права, обавезе и одговорности запослених, већ представља акт пословне политике, којим се утврђује систем мера и активности на обезбеђењу права запослених за чијим је радом престала потреба.

Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом тужиоца указује да су нижестепени судови погрешно применили материјално право.

Социјални програм за "ББ" ... закључен је на основу Споразума између Владе Републике Србије и Владе Руске Федерације о сарадњи у области нафтне и гасне привреде, Протокола о основним условима куповине од стране „ВВ“ акције компаније „ББ“ ..., које чине 51% оснивачког капитала, као и Колективног уговора за ББ Потписници овог акта су: у име Владе Републике Србије – Министарство рударства и енергетике Републике Србије, у име Друштва за истраживање, производњу, прераду, дистрибуцију у промет нафте и нафтних деривата и истраживање и производњу природног гаса „ББ“ ... – председник Управног одбора и Генерални директор, репрезентативни синдикати код послодавца: Јединствена синдикална организација „ББ“ ... и Јединствена

синдикална организација ГГ ... , репрезентативни синдикати на нивоу Републике Србије и гране: Самостални синдикат ДД и Синдикат ЂЂ.

У ситуацији када су права, обавезе и одговорности запослених и послодавца прописане актом који је закључен између њих или у њихово име и за њихов рачун њихови представници и из ког произлази да су прописану садржину акта прихватили послодавац и запослени, следи да су норме тог акта код послодавца постале саставни део општих аката послодавца. То даље значи да је послодавац имао обавезу да норму прописану у члану 9. Социјалног програма примењује непосредно.

Наиме, имајући у виду учеснике (потписнике), време његовог трајања (три године - до 31.12.2012.године), а нарочито садржину Програма (дефинисање делатности, котирање акција, преузимање акција, заштита радног односа, заштита економског и социјалног положаја запослених, стандард запослених, вишак запослених, проценат увећања зараде), Социјали програм се може уподобити Колективном уговору из члана 247. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05) у вези члана 240. Закона о раду, јер се њиме уређују права и обавезе из радног односа. По члану 256. истог закона, општи и посебан Колективни уговор непосредно се примењују и обавезују све послодавце који су у време закључивања Колективног уговора чланови удружења послодавца-учесника Колективног уговора.

Без обзира на назив акта (погрешно обележавање не шкоди), овако закључени Социјални програм има карактер општег акта-Колективног уговора који је тужени првобитно признао испуњавајући га (а такво одређење дали су и његови потписници у члану 6. став 2.) и примењује се непосредно. Имајући у виду да је послодавац у овако потписаном акту предвидео повећање зарада запослених једнократно и трајно и да своју обавезу није испунио (осим за један месец), тужиоци основано потражују исплату разлике у заради. Ово потраживање представља разлику између исплаћене зараде по анексима уговора о раду и зараде која би тужиоцу припала по закљученом Социјалном програму и застарела за три године (члан 196. Закона о раду).

Како тужени своју обавезу није испунио, то тужилац основано потражује исплату разлике у заради, за период важења социјалног програма до 31.12.2012. године, у ком делу је тужбени захтев тужиоца усвојен, а нижестепене пресуде преиначене. У односу на део захтева који превазилази важење Закључка социјалног програма ревизија је одбијена, а нижестепене пресуде потврђене.

На досуђени износ накнаде зараде тужиоцу припада и законска затезна камата сагласно члану 277. став 1. Закона о облигационим односима, од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате, за цео утужени период, док је у односу на преостали део захтева за законску затезну камату, с обзиром да је према чињеничном утврђењу нижестепених судова крајњи рок доспелости тужиоцеве зараде последњи дан у наредном у месецу за претходни месец, ревизија је одбијена, а нижестепене пресуде потврђене.

Тужиоцу, који је делимично успео у спору, припадају трошкови парничног поступка на основу члана 153. и 154. у вези са чланом 163. став 2. ЗПП и то за састав тужбе 6.000,00 динара, за састав два образложена поднеска 12.000,00 динара, за заступање на четири одржана рочишта 30.000,00 динара, на име трошкова вештачења 8.000,00 динара, за састав жалбе и ревизије по 12.000,00 динара, на име накнаде таксе на тужбу и првостепену пресуду по 5.500,00 динара и таксе на ревизију 24.480,00 динара, укупно 115.480,00 динара, применом Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката („Службени гласник РС“ 121/12) и Закона о судским таксама („Службени гласник РС“ 28/94...93/14).

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 414., 416. став 1. и члана 165. став 2. одлучио као у ставу другом, трећем и четвртом изреке.

**Председник већа – судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић